Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Ehdotus neuvoston päätös Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä”

(1999/C 368/06)

Neuvosto päätti 3. elokuuta 1999 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 262 artiklan nojalla pyytää talous- ja sosiaalikomitean lausunnon edellä mainitusta ehdotuksesta.

Asian valmistelusta vastannut ”talous- ja rahaliitto, taloudellinen ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus” -jaosto antoi lausuntonsa 29. syyskuuta 1999. Esittelijä oli Vasco Cal.

Talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 20. ja 21. lokakuuta 1999 pitämässään 367. täysistunnossa (lokakuun 20. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon äänin 109 puolesta, yksi vastaan kahden pidättyessä äänestämästä.

1. Komission heinäkuussa 1999 antama ehdotus neuvoston päätökseksi Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä on seurausta Eurooppa-neuvoston Berliinissä 24. ja 25. maaliskuuta tekemistä päätöksistä, jotka koskevat Euroopan unionin rahoitusta kaudella 2000–2006.

1.1. Neuvoston tärkeimmät päätökset omista varoista olivat:

– alv-varojen enimmäistarpeen vähentäminen (1 prosentista 0,75 prosenttiin vuosina 2002–2003 ja 0,5 prosenttiin vuodesta 2004 lähtien),

– jäsenvaltioiden perinteisten omien varojen muodossa pidättämien keräämiskulujen osuuden lisääminen (10 prosentista 25 prosenttiin),

– tekniset mukautukset Yhdistyneen kuningaskunnan hyväksi tehtävään budjettiepätasapainon korjaukseen (jotta huomioidaan Eurooppa-neuvoston kyseiset päätökset ja tulevan laajentumisen kustannukset),

– Yhdistyneen kuningaskunnan hyväksi tehtävään korjaukseen liittyvä Itävallan, Saksan, Alankomaiden ja Ruotsin rahoitusosuuden vähentäminen 25 %:lla,

– kehotus komissiolle tutkia omien varojen järjestelmän toimintaa ja ottaa samalla huomioon myös laajentumisen vaikutukset, Yhdistyneen kuningaskunnan hyväksi tehtävä korjaus, edellä mainituille neljälle valtiolle myönnetty vähennys Yhdistyneen kuningaskunnan hyvityksen rahoituksen osalta sekä kysymys uusien omien varojen luomisesta EU:lle ennen tammikuun 1. päivää 2006.

2. TSK:lla oli tilaisuus käsitellä näitä kysymyksiä 24. maaliskuuta 1999 antamassaan oma-aloitteisessa lausunnossa aiheesta ”Euroopan unionin rahoitus” ([1]), joka laadittiin samaan aikaan pidettävää Eurooppa-neuvoston kokousta varten. TSK myönsi lausunnossaan, että sen oli vaikea hyväksyä tiettyjä ehdotuksia. Näistä voidaan mainita uusien omien varojen luominen. Komitea kannatti tiettyjä Eurooppa-neuvoston sittemmin hyväksymiä toimia, jotka kuuluvat nyt tarkasteltavana olevaan päätösehdotukseen. Näistä voidaan mainita erityisesti bktl-varojen käytön yleistäminen ja alv-varojen enimmäistarpeen vähentäminen, keräämiskulujen osuuden lisääminen sekä laajentumisesta aiheutuvien kulujen huomioon ottaminen Yhdistyneen kuningaskunnan hyväksi tehtävässä korjauksessa.

2.1. Ottaen huomioon, ettei laajentumisen kuluja ja määräaikoja voida vielä määritellä realistisesti, TSK totesi unionin rahoituksesta antamassaan lausunnossa, että omiin varoihin liittyviä ongelmia sekä tiettyjen jäsenvaltioiden budjettiaseman epätasapainoa tulee tarkastella uudelleen ennen vuotta 2006. Komitea onkin tyytyväinen Eurooppa-neuvoston komissiolle esitettämään kehotukseen tutkia uudelleen omien varojen järjestelmän toimintaa.

2.2. Tämä tarkistus osoittautuu välttämättömäksi, kun tutkitaan nykyistä budjettiasemien epätasapainoa ja kun pohditaan eri budjettiotsakkeiden kannalta laajentumisesta mahdollisesti aiheutuvia menoja, joiden vaikutusta yhteisön talousarviolle on ”pahasti aliarvioitu”.

2.3. TSK:n lausunnossaan esiin tuoma peruskysymys on kuitenkin tätä laaja-alaisempi, sillä komitean mielestä kohdennetut, positiiviset toimet eivät riitä takaamaan neuvoston painokkaasti esittämää ”oikeudenmukaista, avointa, kustannustehokasta ja yksinkertaista” omien varojen järjestelmää. Laajentumisen aiheuttaman uuden tilanteen takia vuosina 2005–2006, kun ensimmäinen laajentumisvaihe toteutuu, tulisi ottaa käyttöön yleinen sääntelymekanismi, ”jonka puitteet määräytyvät uuden omien varojen järjestelmän mukaisesti ja jonka avulla jäsenvaltion vauraus (asukaskohtaisella bktl:lla mitattuna) pystytään yhdistämään suoraan kunkin jäsenvaltion nettobudjettiasemaan. Lisäksi omille varoille on turvattava sellainen kokonaistaso, jonka avulla on mahdollista säilyttää Euroopan unionin rooli ja vahvistaa sitä.”

2.3.1. ”Järjestelmää graafisesti kuvaava käyrä ei saisi ylittää nettobudjettiasemille asetettavia raja-arvoja.”

([1]) EYVL C 138, 18.5.1999.

”Kahden muuttujan välistä suoraa yhteyttä ei pitäisi ilmaista suoralla, vaan suoran kummallekin puolelle olisi jätettävä varjostettu alue, jotta hyvitysjärjestelmä otettaisiin käyttöön silloin kun jäsenvaltion budjettiasema luisuu kyseisen alueen ulkopuolelle ja erottuu selvästi muiden, vauraudeltaan samantasoisten jäsenvaltioiden budjettiasemasta. Asukaskohtaiseen bktl:ään suhteutetun talousarvion epätasapainon ja operatiivisen budjettiaseman välinen suhde edellyttää kaavaa, joka mahdollistaa vuosittaiset muutokset rahoitusosuuksiin. Valitussa mekanismissa tulisi olla vaihtelumarginaali, joka olisi sopiva, kun se määrättäisiin vuoden mittaista jaksoa pitemmän keskiarvon mukaan. Marginaalin tulisi olla riittävän leveä, jotta yhtäältä tulojen vakaus ja ennustettavuus ja toisaalta käyttöön otettavan budjettiaseman korjaus on mahdollista tasapainottaa paremmin keskenään, silloin kun budjettiasema luisuu hyväksyttävän vaihteluvälin ulkopuolelle. Näin vältytään vuotuisilta yleiskorjauksilta.”

2.4. Komitean mielestä omien varojen järjestelmän toimintaa ja erityisesti kertomusta laajentumisen vaikutuksista talousarvion rahoitukseen (neuvoston päätösehdotuksen 9 artikla), joka komission on esitettävä ennen 1. tammikuuta 2006, tulee edeltää laaja keskustelu kaikissa toimielimissä ja jäsenvaltioissa Euroopan unionin rahoituksellisesta riippumattomuudesta, perinteisten omien varojen suhteellisen osuuden vähentymisestä sekä Euroopan unionin roolin ylläpitämiseen ja kehittämiseen tarvittavista omista varoista. Tällaisen keskustelun avulla voidaan saavuttaa laaja yksimielisyys, joka helpottaa komission konkreettisten ehdotusten esittämistä.

Bryssel 20. lokakuuta 1999.

Talous- ja sosiaalikomitean

puheenjohtaja

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI